УДК 811.111‘373:631/633
DOI https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.31.9

ЛЕКСИЧНА СЕМАНТИКА АНГЛОМОВНИХ ТЕРМІНІВ В АГРОНОМІЇ

LEXICAL SEMANTICS OF ENGLISH TERMS IN AGRONOMY

Малик В.М.,
orcid.org/0000-0002-3291-4347
викладач іноземних мов кафедри української та іноземних мов
Вінницького національного аграрного університету

Актуальність даної статті обумовлена тим, що у зв’язку з постійним розвитком науково-технічного прогресу виникає потреба вдосконалювати та оптимізувати науково-технічну комунікацію, упорядковувати та уніфікувати термінологію, шукати ресурси для доповнення сучасних терміносистем. Мета дослідження полягає у з’ясуванні особливостей формування та вживання термінів аграрного сектору. У статті узагальнено теоретичну інформацію про термінологію аграрного спрямування. Зазначено, що терміни даної сфери як специфічний пласт термінологічної лексики стали предметом комплексного наукового дослідження лише в ХХ столітті, що було зумовлено зростанням темпів розвитку сільського господарства, яке вимагає нових слів для позначення новоутворених понять. Проаналізовано значення поняття «термін», його ознаки та основні способи творення. Доведено, що до основних способів термінотворення належать такі: зміна значення слів, утворення неологізмів в результаті словотворення від коренів та інших морфологічних елементів звичайної мови, афіксація, семантичний спосіб, запозичення. Вказано, що термінологія аграрного сектору є сукупністю слів та стійких словосполучень, які відповідають певним поняттям (предметам, явищам і діям) даної галузі та є змінюваною частиною загальновживаної лексики. Розглянуто особливості перекладу термінів агрономії, доведено, що стилістичною складністю перекладу науково-технічних текстів українською мовою можна назвати переклад метафоричних термінів, образних і необразних фразеологізмів, розмовних лексичних елементів та кліше, а також жанрових особливостей науково-технічних текстів. При проведенні дослідження було використано такі загальнонаукові методи: аналіз і синтез, структурно-функціональний метод, системний метод, метод типологізації, аксіологічний метод. Зроблено висновок про те, що для успішного вирішення зазначених проблем і досягнення адекватності перекладу термінів аграрної сфери необхідно володіти знаннями і вміннями правильного застосування способів та прийомів перекладу лексичних елементів.

Ключові слова: термін, аграрна термінологія, структурно-семантична модель, термінологічні кластери, деривація, термінологізація, асиміляція, експлікація, термінологічні неологізми, фаховий текст, фахова лексика.

The article is relevant, due to the constant development of scientific and technical progress, there is a need to improve and optimize scientific and technical communication, organize and unify terminology, and look for resources to supplement modern terminology systems. The purpose of the study is to clarify the peculiarities of the formation and use of terms in the agricultural sector. The article summarizes theoretical information about the terminology of agrarian direction. It is noted that the terms of this field as a specific layer of the terminological vocabulary became the subject of complex scientific research only in the 20th century, which was caused by the growth in the pace of agricultural development, which requires new words to denote newly formed concepts. The meaning of the concept of «term», its features and main methods of creation are analyzed. It has been proven that the following are the main methods of term formation: changing the meaning of words, formation of neologisms as a result of word formation from roots and other morphological elements of ordinary language, affixation, semantic method, borrowing. It is indicated that the terminology of the agricultural sector is a set of words and stable phrases that correspond to certain concepts (objects, phenomena and actions) of this industry and is a changing part of the commonly used vocabulary. The peculiarities of the translation of agronomy terms are considered, it is proved that the stylistic complexity of the translation of scientific and technical texts into Ukrainian can be called the translation of metaphorical terms, figurative and non-figurative phraseology, colloquial lexical elements and clichés, as well as genre features of scientific and technical texts. The following general scientific methods were used during the research: analysis and synthesis, structural-functional method, system method, typology method, axiological method. It was concluded that in order to successfully solve the mentioned problems and achieve the adequacy of the translation of the terms of the agrarian sphere, it is necessary to have the knowledge and skills of the correct application of methods and techniques of translation of lexical elements.

Key words: term, agrarian terminology, structural-semantic model, terminological clusters, derivation, terminologicalization, assimilation, explication, terminological neologisms, specialized text, specialized vocabulary.

Постановка проблеми. У широкому діапазоні комунікативних ситуацій вдосконалюється вживання нових лексичних одиниць аграрної сфери. Термінологічна мова (в усній і письмовій формі) є центральною сферою функціонування словесних одиниць аграрного спрямування, особливо під час повсякденного мовлення фахівців і у мовленні ЗМІ.

Термін являє собою емоційно нейтральне слово (словосполучення), що носить назву чітко окресленого поняття, пов’язаного з вживанням у певній сфері (у нашому випадку аграрного напрямку). Термінологічна лексика дозволяє точно та доступно подати зміст даної предметної області та забезпечує правильне розуміння тексту. У літературі аграрного спрямування терміни

несуть основне смислове навантаження, посідаючи основне місце серед інших загальнолітературних і службових слів. Англомовні агрономічні тексти відрізняються за синтаксичною структурою та складністю. Їм притаманні дієприслівникові, інфінітивні та герундійні звороти, а також інші суто літературними конструкціями, які в свою чергу ускладнюють розуміння тексту та ставлять перед перекладачем додаткові виклики.

Словник аграрних термінів поповнюється запозиченнями лексичних одиниць із повсякденної мови шляхом перетлумачення або звуження їх значень. Так само розмовна мова збагачується за рахунок розширення значень спеціальних термінологічних одиниць. Цей динамічний двосторонній процес свідчить про мовний розвиток і ускладнює перекладацьку діяльність через необхідність підбору відповідного варіанту перекладу різносмислових лексичних одиниць. Кластерність багатьох термінологічних утворень вимагає правильного поділу на безпосередні компоненти та серйозного ознайомлення з довідковими матеріалами, глибшого занурення в предметну область. Аграрна термінологія потребує ретельного лексико-граматичного аналізу з метою визначення оптимальних способів її використання.

Аналіз досліджень. Теоретико-методологічну базу дослідження становлять праці присвячені дослідженню особливостей перекладу складних слів з англійської на українську мову (Тагільцева Я., Матвієнко Л.), специфіки перекладу аграрної літератури та загальним принципам щодо перекладу термінологічних запозичень галузі рослинництва (Войтенко К.), способів досягнення адекватності перекладу англійських аграрних термінів (Капоровська Д., Козуб Л.), етимології сільськогосподарської термінології (Тішечкіна К.), аналізу структурно-семантичних характеристик термінів аграрного спрямування в перекладацькому аспекті (Сидорук Г.) та ін..

Мета дослідження – з'ясувати особливості формування та вживання термінів аграрного сектору.

Виклад основного матеріалу. У наш час зростає потреба у використанні науково-технічної літератури, тому потрібно більше уваги приділяти її перекладу. З лінгвістичного погляду характерні риси науково-технічної літератури поширюються на її стилістику, граматику та лексику. При перекладі цієї літератури головна мета – чітко і точно донести до читача інформацію, що міститься в тексті. Це досягається логічно обґрунтованим викладом фактів без явного вираження емоційності. Стиль науково-технічної літератури можна визначити як формально-логічний [1].

Література сільськогосподарського профілю відноситься до науково-технічної літератури [1].

Цей вид тексту аграрного спрямування має ряд граматичних особливостей. Чільне місце в цій літературі посідають тексти, орієнтовані не стільки на носія конкретної мови, скільки на представника певної професійної групи (у даному випадку агрономів) з певним екстралінгвістичним значенням. Найбільш типовою рисою агрономічної та загальнонауково-технічної літератури є насиченість тексту термінами та термінологічними словосполученнями, а також наявністю лексичних конструкцій і скорочень. Однією з важливих вимог до адекватності перекладу є важливість добору простих синтаксичних конструкцій писемного мовлення, які не відволікають від змісту. Якщо стиль автора нейтральний, то враховується лише тема повідомлення, а не манера викладу [1].

Терміни аграрного напрямку як специфічний пласт термінологічної лексики сформувались та стали предметом комплексного наукового дослідження порівняно недавно (в останні десятиліття XX ст.). Увага до цього шару лексики зумовлена зростанням темпів розвитку сільського господарства, що вимагає нових слів для позначення новоутворених понять, які своєю появою активно впливають на розвиток літературної мови, а мова, у свою чергу, слугує невичерпним джерелом структурних елементів для термінологічних неологізмів [12].

Вивчення концептів у сучасному вітчизняному та зарубіжному мовознавстві має системний характер. Виникають термінологічні центри та асоціації термінознавців (ASTER, TLS, CRIM), які діють у Європарламенті, Берліні, Люксембурзі та країнах Європи. Метою їх створення є регулювання процесів формування понять, координація роботи з регулювання надлишкових потоків запозичень та вдосконалення термінології на основі власної мови. Незважаючи на однакові вимоги до термінів і стандартизації, кожна галузева терміносистема характеризується рядом специфічних особливостей [19, с. 32].

У зв'язку з постійним розвитком науково-технічного прогресу виникає потреба вдосконалювати та оптимізувати науково-технічну комунікацію, упорядковувати та уніфікувати термінологію, шукати ресурси для доповнення сучасних терміносистем. Мова динамічна, тому концептуальна система постійно доповнюється

новими лексичними одиницями, які ускладнюють розуміння та переклад. У зв'язку зі зростанням ролі науково-технічного перекладу особлива увага приділяється перекладу термінів і всіх їх компонентів [2].

Науково-технічні терміни як мовні символи, що представляють поняття спеціальної галузі науки чи техніки, є невід'ємною частиною науково-технічних текстів і через свою багатозначність, характеризуються відсутністю перекладних відповідників (особливо у випадку термінів-неологізмів) [4, с. 371].

Щоб визначити особливості англомовної аграрної термінології та особливості її перекладу українською мовою, варто насамперед звернутися до тлумачення поняття «термін». Більшість учених визнає, що термінологія є однією з найважливіших стилістичних ознак наукового стилю, інформативним ядром лексики мов науки. Термін зазвичай відноситься до мовного засобу вираження певного поняття [18]. Відповідно до позиції О. Ахманової, термін – це слово або сполучення слів спеціальної (наукової, технічної тощо) мови, створене, набуте чи запозичене для точного вираження спеціальних понять і позначення спеціальних тем. Це слово або словосполучення, що позначає чітко визначене спеціальне поняття певної галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя тощо [2]. Такої думки дотримується багато вчених, наприклад, В. Даниленко стверджує, що термін – це слово (або сполучення слів) певної сфери вживання, яке називає спеціальне поняття [2].

У тлумачному словнику сказано, що термін (лат. terminus «граница, кінець, межа») – це спеціальне слово/словосполучення, яке вживається за особливих умов і прийняте в певній професійній галузі. Термін – це поняття, яке входить у лексичну систему певної предметної галузі [6].

Варто зауважити, що термін не називає поняття, як звичайні слова, а, навпаки, термін приписується поняттю, додається до нього. У цій відмінності бачиться відома умовність терміна: вчені тієї чи іншої галузі узгоджують те, яке поняття слід включати в той чи інший термін. Відповідно, конкретний зміст поняття, що визначається терміном, стає зрозумілим лише завдяки його дефініції – стислому логічному тлумаченню, яке виділяє суттєві ознаки предмета або значення терміна, тобто його зміст і межі [2].

Основою кожного терміна обов'язково є дефініція, яку він позначає, тому терміни являють собою як стислий, так і в той же час точний опис явища або предмета. Терміни діють у кожній галузі знань, вони складають сутність терміносистеми певної галузі науки [18].

До основних способів творення термінів належать такі: зміна значення слів; утворення неологізмів в результаті словотворення від коренів та інших морфологічних елементів звичайної мови, які часто мають форму кальок з іноземних мов; афіксація, представлена суфіксом і префіксом; семантичний спосіб (основними проявами формування семантичного поняття є звуження значення, метафоричні та метонімічні переноси); запозичення (переважно з латинської та грецької мов) [8, с. 12].

Переважання перших двох способів пов'язане зі тяжінням до пуризму. Всі поняття мають ряд характерних ознак, серед яких: а) системність поняття (зв'язок з іншими поняттями того чи іншого предмета); б) наявність дефініції більшості термінів; в) однозначність (унікальність) терміна в межах предметної галузі, наукової дисципліни чи сфери професійної діяльності; г) стилістична нейтральність; д) Відсутність експресії, образності, суб'єктивно-оцінних відтінків [8].

Зазначені ознаки терміна Є. Скороходько доповнює, окреслюючи певні вимоги до термінів інформаційної мови. Крім чіткості та формальної структури термінів, які покликані виражати зв'язки між термінами, вчений вказує на стислість терміну та необхідність передбачити можливість: а) формальних перетворень термінів щоб отримати нові терміни на позначення новоутворених понять; б) автоматичний переклад термінів з природних мов на інформаційні мови і навпаки [14, с. 47–51].

Враховуючи класифікацію, запропоновану А. Суперанською, систематизуємо терміни аграрної сфери за такими різновидами:

1. Однокомпонентні терміни-слова: *wheat – пшениця*, *stem – стебло, cob – стебло початка кукурудзи*;

2. Словосполучення, серед яких можна виокремити а) вільні словосполучення, де кожен із компонентів є терміном, який може утворювати взаємний зв'язок: *combine harvester – комбайн*, *application off ertilizers – застосування добрив, biological test – біологічна проба*; б) зв'язні словосполучення, де компоненти, розглядаючись ізольовано, можуть і не бути окремими поняттями, але в поєднанні утворюють поняттєве словосполучення: *headland – околиця зораного поля*, *general-purpose – багатоцільовий*, *problem-free – благополучний пункт*;

3. Багатокомпонентні терміни, які складаються з трьох, чотирьох або більше компонентів:

plate-and-flicker (distributer) – тарілчасто-дисковий висіваючий апарат, *brothers-in-blood – однопометні брати*, *all-wheel-steer – рульове управління, що діє на всі колеса* [11].

Термінологія аграрного сектору являє собою сукупність слів та стійких словосполучень, що відповідають поняттям (предметам, явищам і діям) даної галузі, є змінюваною частиною загальновживаної лексики, а тому потребує систематизації й упорядкування [12].

Розглянемо та проаналізуємо походження деяких термінів аграрного напрямку, представлених в етимологічних першоджерелах:

агро- (перший компонент складних слів типу *агробаза, агромінімум, агротехнік*) – р. болг. м. *агро*-, бр. *агра*-, п. ч. слц. вл. слн. *agro*-; – основа грецького слова ἀγρός «поле», запозичена спочатку в складі слова *агроном* і виділена шляхом скорочення цього слова;

agro-, combining form meaning «pertaining to agriculture». – Gk. ἀγρο-, from ἀγρός, «field», which is cognate with L. *ager*, «field»;

аграрний, *аграрій* – відповідні до нім. agrár «земельний, аграрний», Agrárier "великий землевласник», утворених на основі лат. agrārius, похідного від лат. ager «поле, земля», спорідненого з гр. ἀγρός «поле», і пов'язаного з лат. ago «веду»;

agrarian, agriculture, -cultural, -culturist; agronomy – the base is L. *ager*, o/s *agr*-, gen *agri*, a field; in agronomy, from Gr. *agronomos*, manager of public lands, it is *agros*, a field, the 2nd element coming from *nemein* (stem *nem*-), to distribute, (hence) to manage. The Indo-European root is **agro*-, an uncultivated field – confer (compare) Avestic *ajras* – perh (perhaps) akin to the Indo-European **ag*- seen in *agere*, to drive: confer AGENT. Agrarian: L. *agrārius*, adj of *ager*; *agriculture*: via French from L. *agricultūra*, (lit) cultivation (confer *cultivate* at CULT) of the field; hence *agricultural* (*-al*, adj) and *agriculturist* (*-ist*);

агрономія – так називають науку про закони полеводства, а походить це слово з грецької – agros «поле» і nomous «закон, звичай»;

agronomy – *n* the science of crop production; management of land. – from Gk. ἀρονόμος, «rural», which is compounded of ἀγρός, «field» and the stem of νέμειν, «to assign, manage», «to drive (cattle) to pasture». Derivatives: *agronom-ic*, *agronom-ic-al*, adjs, *agronom-ics*, n, *agronom-ist*, n;

agronomist – agronomists are today's scientifically trained farmers, taking their name from the Greek *agros*, «field», and *nomis*, «to manage». The word came into the language in the early 19th century;

agriculture – 1440, from L. *agricultura,* compound of *agri cultura* «cultivation of land», from *agri,* gen. of *ager* «a field» + *cultura* «cultivation» [17].

Як бачимо, переважна більшість досліджених лексем походять від грецького слова ἀγρός та спорідненого з ним латинського *ager.* Українські терміни «аграрний» та «аграрій» були запозичені з німецької мови, яка в свою чергу, перейняла їх з французької, а в основу французької лексеми agraire покладено термін латинського походження agrārius. Таку ж специфіку запозичень мають англійські терміни «agriculture» й «agrarian». Слова «агроном», «agronomy» у сучасні українську та англійську мови потрапили завдяки запозиченню французького терміну грецького походження *agronome*. Згідно розглянутих наукових джерел виключно грецьке походження мають спільнокореневі слова «агрономія», «агроном», «agronomy**»,** «agronomist», а латинське – «agriculture», «agriculturist / agriculturalist» [17].

Основними носіями терімнів на позначення явищ, предметів чи процесів є іменники: *twig* – гілочка, пагінець, паросток, *caterpillar* – гусінь*; horticulture* – садівництво, городництво; *apiculture* – бджільництво; *rangeland* – земля для випасу худоби, а не для обробляння, *pesticide* – пестицид, *forage* – кормові рослини, *silviculture* – лісівництво, *viticulture* – виноградство; *habitat* – ареал розповсюдження, середовище проживання. Значну частину термінів складають дієслова: *wither* – в'янути, всихати, *crossbreed* – гібридизувати, схрещувати, *germinate* – проростати, давати паростки; *crop* – збирати врожай. Прикметники переважно слугують визначеннями в багатокомпонентних кластерах і не є самостійними: *woody* – лісистий, деревний; *leathery* – жорсткий, твердий, щільний; *vigorous* – життєздатний, потужний, інтенсивний; *renewable* – поновлюваний, *nutrient* – поживний, *dairy* – молочний, *perennial* – довголітній, вічний, *debilitating* – виснажливий [12].

Стилістичною складністю перекладу науково-технічних текстів, особливо на аграрну тематику, українською мовою можна назвати переклад метафоричних термінів, образних і необразних фразеологізмів, розмовних лексичних елементів і кліше, а також жанрових особливостей науково-технічних текстів. Для успішного вирішення зазначених проблем і досягнення адекватності перекладу необхідно володіти знаннями та вміннями правильного застосування способів та прийомів перекладу лексичних елементів. У сучасній сільськогосподарській літературі перекладачі стикаються з проблемою багатозначності термінів [2].

Щоб досягти відповідності перекладу термінів, необхідно враховувати їхній лексико-граматичний контекст. При перекладі складних слів або термінів використовуються такі прийоми перекладу, як калькування, транскодування, описовий переклад і експлікація. Калькування – це передача не звуку, а комбінаторного складу слова, при якому його компоненти (морфеми) перекладаються відповідними елементами мови перекладу [15]. Наприклад: *natural selecton − природний відбір*; *agricultural ecosystem − аграрна екосистема*; *agricultural activity – сільськогосподарська діяльність*.

Транскодування – це буквена або фонемна передача вихідної лексичної одиниці за допомогою алфавіту цільової мови. Цей прийом є винятком у практиці технічного перекладу [8]. В аграрній сфері простежуються такі приклади: *culture – культура*; *ecology – екологія*; *maize – маїс*.

Експлікація (описовий переклад) – це лексико-граматична трансформація, при якій лексична одиниця мови оригіналу замінюється словосполученням, яке забезпечує пояснення або тлумачення відповідної одиниці [2]. Експлікація є важливим і продуктивним засобом перекладу сільськогосподарських термінів, оскільки стрімкий розвиток аграрного сектора не дозволяє багатьом термінам своєчасно знайти відповідники та закріпитися в мові перекладу. До описового перекладу висуваються такі вимоги: 1) переклад повинен точно відображати основний зміст поняття, яке характеризується неологізмом; 2) опис не повинен бути занадто докладним; 3) синтаксична будова словосполучення не повинна бути складною [3, с. 36]. За допомогою експлікації перекладаються багатокомпонентні термінологічні словосполучення, наприклад: *integrated pest management – комплексна боротьба із шкідниками*; *contaminant – забруднююча речовина*; *overfertilization – вносити надмірну кількість добрив* [2].

Аналізуючи структурно-семантичні особливості термінів, слід враховувати, що їх творення відбувається шляхом деривації, термінології загальновживаної лексики та поглинання запозичень. Словотвірними засобами є насамперед латинсько-грецькі морфеми, основи слів і словосполучення. Залежно від участі мовних засобів в утворенні понять сільськогосподарські терміни поділяють на три види: прості поняття або поняття-слова; складні терміни; концептуальні фрази або багатокомпонентні кластери [16, с. 29], технічні терміни [12]. У сільськогосподарській терміносистемі використовуються такі способи словотворення, як лексико-семантичний, лексико-синтаксичний, морфологічний, словотвірний, абревіаційний, морфолого-синтаксичний та ряд інших.

Переклад сільськогосподарських текстів потребує аналізу складних випадків щодо функціонування таких термінів та можливостей їх перекладу на рідну мову. Багато загальновживаних лексичних одиниць набувають значень, властивих аграрній сфері, і стають термінами з більш вузьким значенням [9; 10]: *friendly* – біол. *сприятливий, екологічно прийнятний (дружній, товариський, лояльний); run* – біол. *вигін* (для худоби), *довжина* (борозни)*; гон* (оранки), *вигул* (для птахів)*; русло; струмінь води; косяк* (риб), *пасовище, ферма* має більш загальні значення *біг,поїздка, рейс, маршрут*; *bed* – біол. *клумба, грядка (ліжко, морське дно); failure* – біол. *неврожай (несправність, відмова, невдача, недолік)* [12].

Терміни в агрономії, найчастіше запозичені з розмовної лексики, зберігають всю багатозначність, накопичену в спеціалізованих текстах, уточнення яких відбувається лише завдяки мікрочи макроконтексту:

Значення терміну ***rotation*** будуть суттєво різнитися в залежності від слів, що передують йому, або йдуть за ним, утворюючи кластерні словосполучення: ***two-breed rotation*** – змінне схрещування двох порід, ***crop rotation farming*** – плодозмінне землеробство, ***rotation delivery*** – подача води за графіком. Серед можливих значень цього терміна, а саме *періодичне повторення, кругообіг, сівозміна, ротаційне схрещування, чергування культур, змінне схрещування* тощо перекладачу важко обрати найбільш вдалий. У тексті перекладу варто підбирати та використовувати лише один термінологічний відповідник, уникаючи таким чином подвійного тлумачення та уніфікуючи термінологію в цілому у конкретному тексті [12].

Оскільки один і той самий термін можна визначити різними способами, його можна включити до різних термінологічних систем [7, с. 58].

Професійний сленг, як правило, короткий, експресивний, іноді стилістично забарвлений. Найвдаліші сленгізми згодом закріплюються в термінологічній системі та отримують офіційне визнання в певній галузі шляхом закріплення в словниках, а деякі переходять в інші області та у загальновживану мову [12].

Особливу увагу слід звернути на переклад термінологічних кластерів, що включають два і більше лексичних компоненти, оскільки без професійних знань, без можливості отримати консультацію спеціалістів у цій галузі, без довідкової літератури та сільськогосподарських словників

переклад таких сполучень не завжди може бути коректним : *weed-prone – схильний до заростання бур'янами, що постійно заростає бур'янами* [13, с. 26]; *double-glazed windows* – [13, с. 65], *slash-and-burn techniques – технології вирубки та спалювання; open-air run – вигул для птиці на відкритому повітрі* [13, с. 130].

Характерною рисою стилю агрономічної літератури є її інформативність (змістовність), логічність (послідовність, чіткий зв'язок основної думки з деталями), точність і об'єктивність, стисліть і зрозумілість. У цих текстах використовуються мовні засоби, що сприяють задоволенню потреб даної сфери (аграрної) [1].

Понятійна насиченість є однією з основних характеристик агрономічних текстів. Не більше 25% становить термінологічна лексика, причому основну частину складають загальнонаукові, загальнотехнічні та загальновживані слова. На відміну від термінів, ця лексика характеризується тим, що не означає термінів і предметів сільськогосподарської сфери, а від загальновживаної лексики її відрізняє те, що вона функціонує виключно в науково-технічній сфері і разом з термінами, визначає специфіку науково-технічного стилю [1].

Розкриття значення мовної одиниці в агрономічній термінології відбувається через здатність перекладача зрозуміти текст, що перекладається, скласти загальне уявлення про складність і насиченість термінології, вміти вдало підібрати переклад терміна відносно контексту [10, с. 6].

Однією з характерних особливостей англійського науково-технічного стилю агрономічного спрямування є стисліть і компактність викладу матеріалу, що виражається в досить широкому застосуванні еліптичних конструкцій. Неправильне розуміння такого типу конструкції може призвести до помилок перекладу [1].

Для кращого розуміння, зазначимо, що еліптичні конструкції трактуються як структурно неповні, але семантично й логічно завершені речення. Характерними ознаками еліптичних мовних словосполучень є структурна неповнота, логічна завершеність і повторюваність пропущеної мовної частини [5].

Висновки. Аналіз специфіки перекладу складних термінологічних сполучень на аграрну тематику показав, що найважливішою проблемою досягнення адекватності перекладу профільних текстів є передача змісту оригіналу за допомогою іншомовної термінології, тобто правильного використання техніки перекладу. Крім того, щоб досягти адекватності перекладу, перекладач повинен володіти широкими знаннями в багатьох галузях і враховувати контекстну природу тексту, що перекладається.

Отримані результати можуть сприяти подальшим поглибленим дослідженням специфіки використання аграрної термінології.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Войтенко К. Особливості перекладу аграрної літератури та загальні принципи щодо перекладу термінологічних запозичень галузі рослинництва : веб-сайт. URL: https://is.gd/qO0uE3 (дата звернення: 30.11.2023).

2. Капоровська Д.В., Козуб Л.С. Способи досягнення адекватності перекладу англійських аграрних термінів : веб-сайт. URL: https://is.gd/fXIuj4 (дата звернення: 30.11.2023).

3. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури : Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2002. 564 с.

4. Карабан В.І. Переклад з української мови на англійську мову. Навчальний посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти. В.: Нова книга, 2003.608 с.

5. Кліщук М.П. Еліптичні конструкції у текстах сучасних англомовних кіносценаріїв та специфіка їх відтворення в українськомовному перекладі:магістерська дисертація / Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Київ, 2022. 127 с.

6. Короткий тлумачний словник української мови / за ред. Д. Гринчишина. Київ, 1999. 549 с.

7. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Вінниця: Нова книга, 2001. 459 с.

8. Кульчицька А. О. Переклад термінів : веб-сайт. URL: http://www.rusnauka.com/16_ADEN_2010/Philologia/68479.doc.htm (дата звернення: 19.12.2023).

9. Олійник А. Д., Ритікова Л. Л. Англо-російсько-український глосарій термінів аграрної екології та екобіотехнології. Київ : Видавничий центр НАУ, 2008. 123 с.

10. Олійник А.Д. Роль запозичень-англіцизмів у розвитку сучасної української мікроекономічної термінології: Автореф. дис. канд. філолог. наук: 10.02.01 / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2002. С. 6–7.

11.Романова О. О. Спеціальна лексика української мови як об'єкт лінгвістичного дослідження : термін і професіоналізм.*Термінологічний вісник.* 2013. Вип. 2(2). С. 42–47.

12. Сидорук Г. І. Аналіз структурно семантичних характеристик термінів аграрного спрямування в перекладацькому аспекті. *Міжнародний філологічний часопис*. 2021. Випуск 12(4). С. 53–58.

13. Сидорук Г. І. Technical Skills of Translating Agrarian Texts: навчальний посібник (англійською мовою). К. : НУБіП України, 2015. 230 с.

14. Скороходько Е. Ф. Термін у науковому тексті: монографія. К. : Логос, 2006. 99 с.

15. Словник української мови : академічний тлумачний словник (1970–1980): веб-сайт. URL: http://sum.in.ua/s/zhanr (дата звернення: 21.12.2023).

16. Тагільцева Я. М. Специфіка складних слів аграрної термінології (на матеріалі сучасної англійської мови). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. *Філологія*. 2013. № 36. С. 75–76.

17. Тішечкіна К.В. Сільськогосподарська термінологія: етимологія та особливості перекладу: веб-сайт. URL: https://is.gd/u2XxzG (дата звернення: 23.12.2023).

18. Федорчук А. О. Відтворення прагматичних, структурних та семантичних особливостей англомовних економічних терміносполучень в українському перекладі: магістерська дисертація / Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Київ, 2020. 132 с.

19. Чередниченко О. І. Проблеми еволюції французької літературної норми. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.* Іноземна філологія. 2011. Вип. 44. С. 32–33.